

Od Bosne do Sirije: Da li se istorija ponavlja?

By [Benjamin Schett](#)

Global Research, May 09, 2012

9 May 2012

Свако ко прати изблиза кризу која је настала у Сирији, приметиће да жеље за реформама, које долазе од већине сиријског народа нису повезане са наоружаним снагама које подржавају стране силе. Ове групе, многе од њих припадају Wahabi или Салафи терористима, представљају озбиљну претњу за суните, шиите, алавите, хришћане и друге који живе у самосталној секуларној држави.

У ствари, извештаји наводе да у местима где су наоружани побуњеници успели да преузму контролу, све што раде своди се на то да изврше „етничко чишћење”. Међутим докле год они који су одговорни за то, раде у складу са интересима САД-НАТО, њихови наводни поступци остају непријављени и медијска пажња се стратешки преусмерава далеко од јавности. (Видети: [SYRIA OPPOSITION TARGETS CHRISTIAN COMMUNITY: Christians Expelled from Homs by “Opposition” Al Qaeda Gunmen](#))

У ствари, многи Сиријци који траже промене се не противе председнику Assad-у, чак и верују у његову спремност да те промене изведе. За извршење таквих реформи међутим је потребно време, јер постоје одређене препреке да би оне биле спроведене. Заиста, после вишедеценијске власти Baath-партије, неке фракције у садашњем режиму имају већи интерес да остане „status quo”, него да њихове привилегије буду угрожене због драстичних промена до којих би дошло услед реформи.

Чак и постоји мирна опозиција у земљи која се залаже за промене кроз мирни дијалог са Владом, знајући да би нагле провокације могле да гурну земљу у хаос. У једном интервјуу „Syria Comment” из октобра 2011, писац Louaj Husein отворени и дугогодишњи противник сиријских власти упозорио је на даље ескалације:

„Ја верујем да су два разлога зашто се смањује број демонстраната. Један је у недавном насилном одговору власти а други је у повећању броја оружаних операција против власти које изводе наоружане групе као што је „Слободна сиријска армија”. Због тога очекујем више крвавих нереда у Сирији.

Међутим, брине ме, уколико не успемо да у кратком року нађемо домаће решење конфликта, бићемо сведоци различитих аспеката грађанског рата у блиској будућности.” (Видети: [An interview with Syrian opposition activist Louay Hussein](#))

Главни западни медији су од одбацили ову процену и игнорисали ове основне чињенице. Пажња медија била је усмерена на протеране „опозиционе” групе као што је „Сиријски Национални Савет” (који се већ распао захваљујући доминантној улози

“Муслиманске браће”), и „Слободној сиријској армији” коју тајно подржавају Западне земље. Уз то још један извор информација који је веома омиљен у медијима западних земаља, је мала организација смештена у Лондону, под именом „Сиријски посматрачи за људска права” чије се информације, иако никада не потврђене веома широко цитирају.

Све то веома упадљиво подсећа на догађаје који су довели до прошлогодишњег напада НАТО снага на Либију у којем је десетине хиљада Либијских грађана убијено. Али ту постоје две кључне разлике:

1. Овај пут Русија и Кина имају много одлучнију улогу. Оне су већ изразиле своје противљење акцијама које би могле да доведу до агресије на Сирију.
2. Тзв. Либијски „устаници“ су имали своју базу у Бенгазију, на истоку Либије одакле су НАТО снаге могле да се пробију и да изврше бомбардовање током пробијања до Триполија. У Сирији нема сличних услова.

Да ли би ово био разлог да сиријски побуњеници повећају насиље вршећи бомбашке и оружане нападе и тако изазову жесток одговор владиних снага, чиме би дестабилизовали земљу и истовремено повећали сукобе секти. А све у циљу да сукоби ескалирају до тачке, када Западне силе одлуче да могу „оправдају” своју интервенцију?

Напори за мирно решење сукоба које улаже бивши генерални секретар УН Кофи Анан, имаће шансу само ако Западне силе и њихови Саудијски и Катарски савезници прекину једнострану подршку наоружаним побуњеницима против Assada.

Лекције из историје: Југославија

Историјски гледано, ова ситуација није јединствена и тражи од нас да размотримо како су се слични догађаји одиграли у прошлости посебно током грађанског рата у Југославији 1990-их година који су постали историјски преседан за напад западних сила на нашу земљу. Ови трагични сукоби посебно у Хрватској, Босни и на Косову, послужили су као полигон за дестабилизацију читавог региона, за манипулацију јавним мњењем, да се започне рат са циљем да се промени режим и да се изврши економска а делимично и територијална окупација.

(Видети: Michael Parenti's incisive speech on the destruction of Yugoslavia: <http://youtu.be/GEzOgpMWnVs>)

С обзиром до које границе побуњеници у Сирији могу да рачунају на подршку споља, вреди нагласити неке паралеле са грађанским ратом у Босни (1992-1995). Треба размотирити следеће: током рата, вођа босанских Муслимана Алија Изетбеговић, тајно подржан од стране западних сила, поставио је као циљ формирање независне Босне под муслиманском влашћу. Међутим, проблем је био што његова визија није представљала вољу већине босанског становништва: према попису из 1991 године, 44% популације се изјашњавало као Босанци /Муслимани а 32,5 % су били Срби и 17% су били Хрвати.

Док су се сви Срби из Босне (који су представљали један од три конститутивна народа у Босни), изјаснили да не желе да напусте југославенску федерацију, Хрвати су подржали референдум о независности Босне. Међутим свако ко је упознат са

политичким амбицијама хрватског председника Фрање Туђмана и његових савезника међу босанским Хрватима, схватиће да Хрвати нису подржали референдум о независности Босне, да би остали да у њој живе, већ је то био први корак у спајању територије Босне са већинским хрватским становништвом, са „матрицом“ Хрватском.

Гледајући ове чињенице и знајући да је у Хрватској избио грађански рат 1991. године, једини разуман начин да се спречи катастрофа било је могуће наћи кроз искрене преговоре свих страна. То и јесте био циљ најпопуларнијег босанског муслиманског политичара тог времена Фикрета Абдића, који је заступао пројугословенске идеје и који је добио највише гласова на изборима у БиХ 1990. године. Ипак, Алија Изетбеговић – кандидат фаворизован и подржан од стране америчких званичника, преузео је председавање Босном. (Узгред речено, то што је Алија Изетбеговић био у затвору јер је реметио ред у Југославији својим ставовима да: „Не може бити мира и коегзистенције између исламске вере и неисламских социјалних и политичких институција“, што је написао у тексту под називом „Исламска декларација“ , није сметало онима у Вашингтону.)

У Марту 1992 године, се чинило да је мирно решење на дохват руке. Сва три Босанска лидера (Муслимански/Алија Изетбеговић, Српски/Радован Караџић, и Хрватски/Мате Бобан), потписали су тзв. Лисабонски Споразум, којим је извршена подела власти по етничком принципу на свим нивоима и делегирање централне власти од стране свих етничких заједница. Међутим Изетбеговић је повукао свој потпис после само 10 дана, а након сусрета са УС амбасадором Вореном Цимерманом. Било је широко познато да су САД подстицале на тренутно признавање независности Босне у то време.

(Погледајте кратак снимак из „Yugoslavia - An Avoidable War“: <http://youtu.be/-lobb8xMFrc>)

После неколико недеља је избио рат, и Запад је био за корак ближе свом циљу националне дестабилизације. Може ли се очекивати иста судбина за Сирију, ако се посматра паралелно учешће Запада у Сирији?

У Сирији као и у Босни напори за проналажење компромиса били би остварени ако би се притисак извршио на обе стране укључене у сукобе. Али уколико једна страна већ има пуну подршку Запада, какав је њихов мотив да успоставе компромис са Владом? У Сирији, устаници имају потпуну страну подршку од самог почетка и због тога аутоматски саботирају сваку могућност стварних преговора.

Даљим погоршавањем ситуације, главни медији агресивно подстичу на интервенцију у Сирији. Неколико изјава противника сиријске владе и неких западних медија, окривили су сиријску владу да је одговорна за бомбашке нападе од 17. и 18. марта у Дамаску и у Алепу (Латакија). Влада је одговорила да није имала разлога, нити је у интересу председника Al Assada да изазива бомбашке нападе у два највећа града у земљи у којима има подршку највећег дела становништва.

Ако се вратимо на босански пример, видећемо ко је имао историјску корист од оваквих догађаја. Дана 27. маја 1992 године, десио се масакр у Главном граду Босне и Херцегвине, Сарајеву, када је убијено много невиних људи који су чекали у реду за мало хлеба. Овај ужасан догађај је одмах и више пута емитован широм света. Само 4 дана касније, 31.маја 1992. године, УН су увеле сурове санкције СФРЈ. За западне

доносиоце одлука, било је јасно да су Срби криви за овај ужасан злочин.

Многи стручњаци се нису сложили са тиме да су Срби кривци, ту посебно треба поменути генерал-мајора Lewis Mac Kenzie, који је у то време био командант УН трупа у Босни:

„Улице су биле блокиране непосредно пред инцидент. Када су се људи постројили у реду, појавили су се медији али су остали на дистанци. Догодио се напад и медији су били баш у том моменту и на месту догађаја. Највећи број убијених људи били су „питоми Срби“. ([MASSACRE IN THE LINE FOR BREAD](#))

Слични догађаји су се десили и 1994. и 1995. (Видети пример „Yugoslavia-An AvoidableWar“ у целини :

<http://video.google.de/videoplay?docid=5860186121153047571>)

Ово је имало за последицу НАТО бомбардовање Босанских Срба у периоду од 30. августа до 20. септембра 1995. године, што су Западњаци оправдавали „Хуманитарним разлозима за интервенцију“. Пратећи нападе у Дамаску и Алепу, да ли се спрема неко слично „оправдање“ и за Сирију?

Велика је иронија и лицемеран став који показује америчка власт, која позива на мир с једне стране а истовремено је највећи светски добављач оружја. Док Обамина администрација позива сиријске побуњенике да положе оружје, постоји велика разлика између званичних изјава и онога што се дешава на терену. У току је реализација уговора у вредности од више милијарди долара између САД и Саудијске Арабије (која је главни снабдевач оружјем сиријских побуњеника), о продаји америчког модерног наоружања. (Видети: [Judging Syria: Saudi Arabia's double standards](#))

Ови двоструки стандарди су сигурно били примењени и у Босни где је ЦИА кријумчарила оружје иако је на снази званично био ембарго на трговину оружјем. (Видети: *Wie der Dschihad nach Europa kam: Gotteskrieger und Geheimdienste auf dem Balkan [How Jihad Came to Europe: Holy Warriors and Secret Services in the Balkans]* by Jürgen Elsässer, 2008). [*Како је цихад дошао у Европу: свети ратници и тајне службе на Балкану*] по Jürgen Elsässer, 2008)

Ништа није помогло то што су у оба случаја, и у Сирији и у Босни учествовали ратници Ал Каиде, из неколико арапских земаља. У Сирији они су интегрисали “опозицију”, која је у западним главним медијима проглашена жртвом владиних рација.

Ово не треба да нас изненађује. Они који раде под ознаком „Ал Каида“ служе интересима Вашингтона. У Босни су ратници муџахедини обучавали босанску војску, и борили се против Срба и Хрвата, истовремено су Ал Каидине вође одобравали акције босанске муслиманске армије. (Видети: Balkan Investigative Reporting Network, [ICTY: BiH Army Knew About Mujahedin Crimes](#))

Један од босанских муслимана, који је одбио да се бори против Срба, раније поменути Фикрет Абдић, обезбедио је сигурност тако што је склопио мировни споразум са

српском страном формирајући “Аутономну покрајину Западна Босна” лоцирану око града Велика Кладуша. Британски политичар Дејвид Овен, описао га је као : “Искреног и поузданог за разлику од сарајевских Муслимана. Он је био присталица преговора и компромиса са Хрватима и Србима, да би се постигао договор, и био је једак према оним Муслиманима који су покушавали да тај споразум блокирају. (Видети : David Owen, “*Balkan Odyssey*“, 1995, S. 82)

У Августу 1995. године у заједничком нападу који су извели Изетбеговићева армија и хрватска армија, (обе су биле западни савезници) Абдићева мирна аутономна покрајина је пропала.

Често су у медијима сукоби представљени као сукоб “добрих момака против лоших момака”, миротвораца против терориста, сукоб нас против њих. Као што показује овај пример из Босне, читава прича се не може прецизно испричати коришћењем ових стереотипа; нису сви Муслимани били против Срба и сигурно нису сви Муслимани били за Изетбеговића као председника.

И у Сирији је јасно да нису сви они који траже демократске промене, непријатељи владе Al Assad-а. Међутим, задирање у ту “сиву зону” коју чини дихотомија добро / зло, доводи у питање “оправдавање” интервенције, а појачавање такве сумње, сасвим сигурно није у интересу главних медија ни интереса Запада коме они служе.

Једно је сигурно: народ на свим странама у сукобу у босанском грађанском рату је страховито пропатио. Али, као и у Сирији важно је утврдити ко има интерес у покретању социјалног хаоса и насиља.

Током читавог југословенског грађанског рата, сепаратистичке снаге су служиле интересима Запада, подржавајући њихов циљ да се дестабилизује и разори земља. Југославија је имала бесплатно школовање, и правичну расподелу прихода. Штитила је своју независност играјући водећу улогу у покрету несврстаних. Заузврат, овај став Југославије био је многим чланицама несврстаних земаља узор, у њиховом одобијању неолибералне диктатуре ММФ.

У погледу Балкана, српски народ је би окривљен од стране Запада због свог чврстог отпора дезинтеграцији Југославије. Србија је била највећа југословенска република, српски народ је најбројнији, и веома је је пропатио током Другог светског рата. Током тог рата хрватске усташе су систематски уништавале српски народ у Хрватској и Босни. То је била огромна траума. Због тога је за Србе била неприхватљива идеја о животу у отцепљеним републикама Босни и Хрватској, под руководством екстремистичких снага. Реалну слику о улози Србије у југословенским ратовима дао је председник Слободан Милошевић у интервјуу датом током рата на Косову :

“Ми нисмо анђели. Али нисмо ни ђаволи каквим сте нас направили. Наша војска је веома дисциплинована. Паравојне нерегуларне јединице су друга прича. Лоше ствари се дешавају, као што су се дешавале на обе стране у Вијетнамском рату или у сваком рату у ствари. (Видети: [Milosevic's Interview with UPI and a letter to the 'Independent' from Jared Israel Letter to the Independent](#))

Узимајући у обзир све чињенице исто би се могло рећи и за сиријску војску и за друге групе које се боре на All Assad-овој страни. Али прихватање амбивалентне позиције у

тренутним догађајима у Сирији, као што је тренд у западним либерално- левичарским круговима, значи помагати неоколонијални и империјалистички став западних сила и прихватати њихове псеудо-хуманитарна оправдавања. И то упркос чињеници да су они закували етничке и /или религиозне мржњу и сукобе и игнорисали гласове разума у Југославији исто као и у Сирији, према латинској сентенци: “Завади па владај” (*divide et impera*).

Напомена аутора: Према задњим извештајима сиријска влада је прихватила Кофи Ананов мировни план у 6 тачака. 1-ог Априла ће ” Сиријски пријатељи” да се сретну у Истанбулу, уједињујући западне силе и арапске земље у појачаној акцији против Владе председника Al-Assad-а. Време ће показати колико ће ова дешавања утицати на сиријску кризу, и потенцијалну ефикасност мировног плана, знајући колико играча је активно и учествује у овом послу.

Benjamin Schett: је независан истраживач и студент Историје Југоисточне Европе на Универзитету у Бечу. Његова адреса је: schettb@gmail.com

**превод текста са енглеског Љиљана Јовановић, за ФБР приредила Б. Диковић
Za Global Research priredila Jugoslava Ljuštanović**

Tekst na srpskom jeziku možete naći na [СРБски ФБРепортер](#)

Originalni tekst na engleskom, “[From Bosnia to Syria: Is History Repeating Itself?](#)” možete naći na [Global Research](#)

The original source of this article is Global Research
Copyright © [Benjamin Schett](#), Global Research, 2012

[Comment on Global Research Articles on our Facebook page](#)

[Become a Member of Global Research](#)

Articles by: [Benjamin Schett](#)

About the author:

Benjamin Schett is an independent Swiss-based researcher and student of East European History at the University of Vienna. He can be reached at schettb@gmail.com

Disclaimer: The contents of this article are of sole responsibility of the author(s). The Centre for Research on Globalization will not be responsible for any inaccurate or incorrect statement in this article. The Centre of Research on Globalization grants permission to cross-post Global Research articles on community internet sites as long the source and copyright are acknowledged together with a hyperlink to the original Global Research article. For publication of Global Research articles in print or other forms including commercial internet sites, contact: publications@globalresearch.ca

www.globalresearch.ca contains copyrighted material the use of which has not always been specifically authorized by the copyright owner. We are making such material available to our readers under the provisions of "fair use" in an effort to advance a better understanding of political, economic and social issues. The material on this site is distributed without profit to those who have expressed a prior interest in receiving it for research and educational purposes. If you wish to use copyrighted

material for purposes other than "fair use" you must request permission from the copyright owner.

For media inquiries: publications@globalresearch.ca